

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-15-06/2013

P/13/078

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/078 – Organizacja i nadzór nad ruchem drogowym.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Kontrolę na podstawie art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ przeprowadzili: 1. Mieczysław Obrzut, główny specjalista kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 86995 z dnia 10 lipca 2013 r. w okresie od 11 lipca do 12 września 2013 r. z przerwą w dniach 12, 16, 18, 23, 25 i 31 lipca oraz od 2 do 26 sierpnia 2013 r. 2. Paweł Szczepkowski, inspektor kontroli państwowej, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 87025 z dnia 29 sierpnia 2013 r. w okresie od 29 sierpnia do 6 września 2013 r. <i>(dowód: akta kontroli str. 1, 2, 82, 83)</i>
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Wałbrzychu, pl. Magistracki 1, 58-300 Wałbrzych (dalej: Urząd), numer identyfikacyjny REGON: 000579595.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Roman Szelemej – Prezydent Miasta Wałbrzycha od dnia 26 maja 2011 r. i nadal. W okresie od 10 listopada 2002 r. do 23 maja 2011 r. stanowisko to zajmował Piotr Kruczkowski. <i>(dowód: akta kontroli str. 84)</i>

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie² działalność Urzędu w latach 2011-2013 (do 18 września) w zakresie organizacji i nadzoru nad ruchem drogowym.

Negatywną ocenę w szczególności uzasadniają: **[1]** niedostateczne przygotowanie do realizacji nowoprzyjętych zadań (od 1 stycznia 2013 r.) z zakresu zarządzania ruchem drogowym, w tym w szczególności: nieopracowanie wszystkich procedur dla przejętych zadań, brak rzetelnych danych o sieci podległych dróg i stanie organizacji ruchu, nie objęcie kontrolą instytucjonalną realizacji przez Urząd zadań z zakresu zarządzania ruchem drogowym, nie przydzielenie wszystkich obowiązków pracownikom realizującym zadania z zakresu zarządzania ruchem drogowym; **[2]** nieprawidłowości w rozpatrywaniu i zatwierdzaniu zgłoszonych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu drogowego; **[3]** nierzetelne prowadzenie ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu; **[4]** nie realizowanie obowiązku w zakresie przeprowadzania kontroli wykonania zadań technicznych, wynikających z wprowadzenia stałej organizacji ruchu drogowego oraz niepełna realizacja obowiązku okresowej kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, sygnalizacji dźwiękowej i urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przygotowanie jednostki do realizacji zadań związanych z wykonywaniem funkcji organu zarządzającego ruchem drogowym

1.1. Przygotowanie do realizacji funkcji organu zarządzającego ruchem na drogach publicznych

Opis stanu faktycznego

Z dniem 1 stycznia 2013 r. Wałbrzychowi przywrócony został status miasta na prawach powiatu³. Z dniem tym Prezydent Miasta Wałbrzycha (dalej: Prezydent), na podstawie art. 10 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym⁴ (dalej: ustawa Prawo o ruchu drogowym), przejął od Starosty Wałbrzyskiego (w zakresie dróg powiatowych), Marszałka Województwa Dolnośląskiego (w zakresie dróg wojewódzkich) i Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad (w zakresie dróg krajowych) zarządzanie na drogach publicznych położonych w granicach miasta Wałbrzycha, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych.

Zgodnie z postanowieniami obowiązujących w badanym okresie Statutów Miasta Wałbrzycha i Statutu Urzędu, Prezydent, jako organ wykonawczy Miasta, zadania określone w ustawach i rozporządzeniach wykonywał przy pomocy miejskich jednostek organizacyjnych⁵, w tym Urzędu, jako jednostki świadczącej pomoc Prezydentowi w zakresie realizacji gminnych zadań publicznych oraz zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustaw oraz porozumień zawartych z innymi jednostkami administracji publicznej.

W załączniku nr 1 do zarządzenia Nr 5/2013 z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędu, Prezydent określił strukturę organizacyjną Urzędu, a w załączniku Nr 2 tego aktu zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych Urzędu⁶. Zadania z zakresu zarządzania ruchem drogowym przydzielone zostały do realizacji nowo powołanej komórce organizacyjnej Urzędu pn. Biuro Transportu i Ruchu Drogowego (dalej: Biuro).

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Urzędu do zadań Biura, związanych z zakresem niniejszej kontroli, należało:

- a) zarządzanie ruchem na drogach publicznych położonych w Mieście Wałbrzychu, z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych, w tym:
  - sporządzanie projektów organizacji ruchu drogowego,
  - rozpatrywanie, zatwierdzanie i przekazywanie do realizacji projektów organizacji ruchu drogowego oraz wniosków dotyczących zmian w tej organizacji,
  - opiniowanie projektów budowlanych w zakresie geometrii dróg,
  - wprowadzanie tymczasowych zakazów lub ograniczeń w ruchu drogowym,
  - prowadzenie ewidencji i archiwum projektów organizacji ruchu;
- b) prowadzenie kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych, sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu drogowego;

³ Na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie przywrócenia miastu Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu oraz ustalenia granic powiatu wałbrzyskiego (Dz. U. poz. 853).

⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.

⁵ W Statucie Miasta Wałbrzycha wprowadzonym Uchwałą nr XLIII/277/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 29 września 2005 r. (obowiązującym do dnia 24 maja 2013 r.) i Statucie Miasta Wałbrzycha wprowadzonym Uchwałą nr XLIV/441/13 Rady Miejskiej Wałbrzycha z dnia 28 marca 2013 r. (obowiązującego od dnia 24 maja 2013 r.).

⁶ Ponadto w załącznikach do przedmiotowego zarządzenia określono zasady funkcjonowania Urzędu, w tym: kierowanie Urzędem, strukturę wewnętrzną Urzędu, zasady wydawania aktów prawnych, zasady i tryb przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków klientów, zasady podpisywania pism, decyzji i dokumentów, organizację i zasady wykonywania kontroli zarządczej i audytu wewnętrznego (w załączniku nr 1) oraz schemat organizacyjny Urzędu (w załączniku nr 3), a także Wykaz jednostek organizacyjnych Miasta Wałbrzycha, spółek i związków, w tym Zarządu Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta (w załączniku nr 4).

c) współpraca w zakresie organizacji ruchu drogowego z innymi organami zarządzającymi ruchem, zarządami dróg, kolei, Policją i innymi jednostkami. Zakres zadań ujęty w Regulaminie organizacyjnym Urzędu korelował z zadaniami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem⁷ (dalej: rozporządzenie o warunkach zarządzania ruchem drogowym).

(dowód: akta kontroli str. 3, 4, 11, 26, 32, 33, 46, 47, 70, 89-91)

W okresie od 1 stycznia do dnia 31 sierpnia 2013 r. w Biurze zatrudniano, do realizacji wszystkich jego zadań, 5 pracowników (łącznie z kierownikiem) w pełnym wymiarze czasu pracy.

Prezydent powierzył Kierownikowi Biura w dniu 3 czerwca 2013 r. (w ramach zakresu obowiązków) m.in. następujące zadania i obowiązki objęte niniejszą kontrolą: a) zapewnienie sprawnego, terminowego i zgodnego z prawem wykonywania zadań; b) ciągły nadzór nad sposobem załatwiania spraw i doskonaleniem znajomości przepisów przez podległych pracowników w zakresie zadań wykonywanych w kierowanej komórce organizacyjnej; c) wydawanie w imieniu Prezydenta decyzji administracyjnych w zakresie działania Biura; d) zastępowanie zastępcy kierownika Biura podczas jego nieobecności.

W zakresach czynności 4 pozostałych pracowników Biura przewidziano realizację m.in. następujących zadań z zakresu zarządzania ruchem drogowym i drogami: a) zatwierdzanie projektów organizacji ruchu oraz zmian w organizacji ruchu drogowego (4 pracowników); b) sporządzanie projektów organizacji ruchu oraz projektów zmian w organizacji ruchu drogowego (4 pracowników); c) współdziałanie z organami porządkowymi i zarządcami dróg w zakresie organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego (2 pracowników); d) wydawanie zezwoleń na przejazd na drogach publicznych pojazdów nienormatywnych (3 pracowników); e) wydawanie zezwoleń na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (2 pracowników); f) wprowadzanie tymczasowych zakazów lub ograniczeń w ruchu drogowym (4 pracowników); g) okresowe kontrole stanu dróg i obiektów mostowych (2 pracowników). W ich zakresach czynności ustalono także zasady wzajemnego zastępowania się na wypadek nieobecności.

(dowód: akta kontroli str. 9, 26, 92-94, 164, 167, 171, 174)

Według stanu na koniec czerwca 2013 r., a także do dnia zakończenia czynności kontrolnych w dniu 18 września 2013 r. zadania dotyczące:

- dokonywania analiz istniejącej organizacji ruchu,
- prowadzenia kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu zarządzania ruchem,
- kontroli prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymywania znaków drogowych,
- oceniania prawidłowości sporządzania przedstawionych projektów zarządzania ruchem,
- opiniowania projektów przedkładanych przez inne organy zarządzające ruchem, realizowane były przez trzech pracowników Biura (przywoływanych dalej pod numerami akt osobowych: 42, 148 i 276), przy czym w przypadku dwóch ostatnich z nich zadania te wyszczególnione zostały w zakresach czynności, a pierwszy z nich wykonywał je w ramach realizacji innych zadań i czynności, ustalonych i powierzonych przez Prezydenta w odrębnych zarządzeniach, instrukcjach i procedurach, np. w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, czy w upoważnieniach.

---

⁷ Dz. U. Nr 177, poz. 1729.

I tak np., zadanie dotyczące dokonywania analiz istniejącej organizacji ruchu, realizowane było w ramach działań pracowników nr 148 i nr 276, sformułowanych w zakresach czynności jako: prowadzenie kontroli stanu dróg i obiektów mostowych, współdziałanie z organami porządkowymi i zarządcami dróg w zakresie organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego, a także jako uczestnictwo w komisjach dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego. Z kolei zadania dotyczące oceny prawidłowości sporządzania projektów zarządzania ruchem i opiniowania projektów przedkładanych przez inne organy zarządzające ruchem, realizowane były w ramach działań pracownika nr 276, określonych w zakresie czynności jako: zatwierdzanie projektów organizacji ruchu oraz zmian w organizacji ruchu drogowego. Wskazani wyżej pracownicy Biura nie dysponowali wykształceniem związanym z zarządzaniem ruchem drogowym (inżynierii drogowej), jak również nie odbyli szkoleń w tym zakresie. Posiadali natomiast wykształcenie: wyższe z zakresu kartografii po Wydziale Nauk Przyrodniczych na Uniwersytecie Wrocławskim (pracownik nr 42); wyższe z zakresu geodezji po Akademii Rolniczej we Wrocławiu (pracownik nr 148); średnie (technik budowlany) o specjalności prefabrykacja budowlana po technikum budowlanym (pracownik nr 276).

Prezydent zarządzeniami nr 9/2013 z 2 stycznia 2013 r. i nr 532/2013 z 22 kwietnia 2013 r. upoważnił [...] ⁸, Kierownika Biura, a zarządzeniami nr 69/2013 z 11 stycznia 2013 r. i nr 533/2013 z 22 kwietnia 2013 r. [...] ⁹, Zastępcę Kierownika Biura m.in. do: wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej (jako organ zarządzający ruchem na drogach publicznych Wałbrzycha), zatwierdzania projektów organizacji ruchu, zmian w organizacji ruchu drogowego.

Według pracowników Biura, realizujących zadania z zakresu zarządzania ruchem drogowym, przydzielone im w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. środki i uprawnienia były dostateczne (wystarczające) do realizacji nałożonych na nich zadań. Nadmienili przy tym, że ze względu na przejęcie od 1 stycznia 2013 r. zadań organu zarządzającego ruchem na wszystkich drogach publicznych w granicach administracyjnych Wałbrzycha, trudno było dokładnie ocenić potrzeby przyszłego okresu (tj. zakres i ilość zadań oraz obowiązków) i w pełni przygotować się do ich realizacji. Stwierdzili także, iż prowadzone w sposób ciągły analizy realizacji zadań wskazują na potrzebę doposażenia w najbliższym czasie Biura w urządzenia rejestrujące (obowiązek nadzoru i kontroli, w tym w terenie), a w przyszłości w dodatkowy sprzęt i oprogramowanie (wydajne komputery i dodatkowe oprogramowanie).

(dowód: akta kontroli str. 26, 84, 92- 114, 176, 177, 179-193)

Od momentu przejęcia przez Prezydenta z dniem 1 stycznia 2013 r. obowiązków zarządzania ruchem drogowym na drogach publicznych Wałbrzycha, Biuro rozpatrzyło wszystkie, tj. 128 zgłoszonych projektów organizacji ruchu drogowego, z czego 125 zatwierdziło do wdrożenia (44 dla stałej organizacji ruchu drogowego i 81 dla czasowej organizacji ruchu drogowego). Pozostałe 3 zgłoszone projekty zostały odrzucone. Ponadto w dniu 15 maja 2013 r. Biuro przekazało do Starosty Powiatu Wałbrzyskiego otrzymany do rozpatrzenia projekt organizacji ruchu drogowego na drodze powiatowej nr 3362 w Rybnicy Leśnej celem załatwienia sprawy zgodnie z właściwością, natomiast w dniu 17 lipca 2013 r. zaopiniowało pozytywnie, po uwzględnieniu uwag wniesionych przez Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu oraz Zarząd Dróg, Komunikacji i Utrzymania Miasta w Wałbrzychu (dalej: ZDKiUM), projekt czasowej organizacji ruchu na drodze powiatowej 2882D w Wałbrzychu i Dzieńmorowicach (gmina Walim), zgłoszony przez Świdnickie Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów.

⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

W dniu 20 grudnia 2012 r. Sekretarz Miasta Wałbrzycha wystosował do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział we Wrocławiu, Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu, Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu i do ZDKiUM pisma z prośbą o przekazanie projektów organizacji ruchu docelowego na drogach gminnych, znajdujących się w granicach administracyjnych Wałbrzycha w celu realizacji zadań dotyczących zarządzania ruchem na drogach Wałbrzycha przez Prezydenta po 1 stycznia 2013 r.

Według stanu na dzień 10 września 2013 r. Prezydent, jako organ zarządzający ruchem na drogach publicznych w granicach administracyjnych Wałbrzycha, zarządzał tym ruchem na: a) drodze krajowej nr 35 o długości 16.917 m, b) 5 drogach wojewódzkich (nr: 367, 375, 376, 379 i 381) o łącznej długości 20.450 m, c) 13 drogach powiatowych (o nr: 2882D, 3360D, 3361D, 3368D, 3396D, 3397D, 2401D, 3402D, 3403D, 3404D, 3405D, 3406D i 3407D) o łącznej długości 29.000 m, d) 333 drogach gminnych o łącznej długości 137.807 m¹⁰.

Według stanu na 30 lipca 2013 r. Biuro dysponowało projektami stałej organizacji ruchu na drogach publicznych w granicach administracyjnych Wałbrzycha dla:

- 1) drogi krajowej na długości 16.917 m. Projekt ten pochodził z ZDKiUM, które otrzymało go od Rejonu Dróg Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Wałbrzychu. Na projekt ten składały się niepotwierdzone za zgodność z oryginałem kopie zatwierdzonych organizacji ruchu dla tego odcinka drogi krajowej nr 35. Biuro nie dysponowało dokumentacją zatwierdzenia tego projektu organizacji ruchu oraz wskazującą na datę jej wprowadzenia. Dla drogi tej po 1 stycznia 2013 r. złożony został projekt stałej organizacji ruchu, przy czym do dnia zakończenia czynności kontrolnych (18 września 2013 r.) nie upłynął termin jej wdrożenia;
- 2) dróg wojewódzkich na długości 20.450 m. Dla dróg tych projekty pochodziły z ZDKiUM, które otrzymało je od Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu. Na projekty te składały się niepotwierdzone za zgodność z oryginałem kopie zatwierdzonych organizacji ruchu na drogach wojewódzkich o ww. numerach. Biuro nie dysponowało dokumentacją zatwierdzenia tych projektów organizacji ruchu oraz wskazującą na daty ich wprowadzenia. Dla 3 dróg wojewódzkich po 1 stycznia 2013 r. złożone zostały projekty stałej organizacji ruchu, przy czym dla jednej z nich (po przebudowie na odcinku ul. 11 Listopada i Noworudzkiej) w dniu 10 maja 2013 r. wdrożona została nowa organizacja ruchu (według projektu zatwierdzonego przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego, którego termin wdrożenia został przedłużony przez Kierownika Biura w dniu 18 marca 2013 r.¹¹), a dla dwóch pozostałych do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie upłynął termin wdrożenia nowych organizacji ruchu;
- 3) dróg powiatowych na długości 29.000 m. Dla wszystkich tych dróg projekty organizacji ruchu Biuro otrzymało w dniu 31 grudnia 2012 r. od Starostwa Powiatowego w Wałbrzychu. Były to oryginały projektów organizacji ruchu na drogach powiatowych i ich zatwierdzeń. Biuro nie dysponowało dokumentacją wskazującą na terminy wdrożenia tych projektów. Dla 4 dróg powiatowych złożone zostały projekty stałej organizacji ruchu po 1 stycznia 2013 r., przy czym dla 3 z nich (odcinki ul. Długiej, Kosteckiego i Piłsudzkiego) zostały one wdrożone (odpowiednio: 8 lipca 2013 r., 31 maja 2013 r. i 8 lipca 2013 r.), natomiast dla 1 z tych dróg powiatowych do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie upłynął termin wdrożenia nowej organizacji ruchu;

¹⁰ Według wykazu dróg gminnych posiadanego przez Biuro. Ilość ta jest różna od danych pozyskanych w ZDKiUM, o czym mowa w dalszej części tego samego punktu wystąpienia pokontrolnego.

¹¹ Patrz pkt 4 nieprawidłowości w rozdziale 3.2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

- 4) 31¹² dróg gminnych na długości 21.220 m¹³. Dla 16 tych dróg (o łącznej długości 9.791 m) zaprojektowane organizacje ruchu wdrożone zostały w terminie ich ważności, dla 12 kolejnych dróg (o łącznej długości 9.817 m) do dnia zakończenia czynności kontrolnych (18 września 2013 r.) nie upłynął termin wdrożenia zaprojektowanej na nich organizacji ruchu, natomiast dla 3 pozostałych dróg na ul. Kopernika, Buczka i Orłowicza (o łącznej długości 1.612 m), dla których zatwierdzone zostały projekty nowej stałej organizacji ruchu w dniu 8 maja 2013 r. i 17 kwietnia 2013 r., termin wdrożenia upłynął odpowiednio: 31 lipca 2013 r. i 31 maja 2013 r.

W dniu 21 sierpnia 2013 r. Biuro otrzymało od ZDKiUM trzy projekty docelowej organizacji ruchu drogowego (w tym jeden dotyczący drogi gminnej, uwzględnionej wśród 31 wspomnianych wyżej), zatwierdzone przed 1 stycznia 2013 r., przy czym nie zostały przekazane dowody wskazujące na datę ich wdrożenia. Łączna długość objęta ww. projektami to 4,651 km, w tym 1,178 km obejmowały organizację ruchu dla 2 dróg nie ujętych wcześniej. Ostatecznie w toku kontroli NIK Biuro dysponowało projektami organizacji ruchu drogowego na 33 drogach gminnych o łącznej długości 22,398 km, co stanowiło 16,3% łącznej długości dróg gminnych (137,807 km) i 10,2% łącznej liczby dróg gminnych (333). Z otrzymanej w toku kontroli od ZDKiUM informacji w sprawie liczby i kilometraża dróg gminnych położonych w obrębie administracyjnym Wałbrzycha, które zostały wybudowane lub przebudowane po 29 października 2003 r. (dniu wejścia w życie rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym) i w związku z tym podlegały obowiązkowi sporządzenia projektu organizacji ruchu drogowego na nich wynikało, że dróg takich było 12, z czego 5 przejęte od wykonawcy w 2011 r. nie posiadały co najmniej do 26 sierpnia 2013r. zatwierdzonej organizacji ruchu drogowego. Dotyczyło to następujących dróg gminnych o nr: 116554D – ul. Sienkiewicza, 116560D – ul. Kościuszki, 116550D – ul. Moniuszki, 116543D – ul. Lewartowskiego i 116442 – ul. Zajączka (nie podano ich kilometraża). Natomiast według ustaleń kontroli w tym samym temacie w ZDKiUM w latach 2010-2012 wybudowano i przebudowano jeszcze następujące drogi gminne posiadające zatwierdzone projekty stałej organizacji ruchu przez ówczesnego Starostę Wałbrzyskiego: 116588D – ul. Gdańska, 116551D – ul. 1 Maja, 116865D – ul. Palisadowa, 116868D – ul. Piastów Śląskich i ul. Jeździecka. Według ustaleń tej kontroli dla 34 dróg gminnych istnieją projekty z zatwierdzoną stałą organizacją ruchu, w tym dla 21 przez byłego Starostę Wałbrzyskiego (w latach 2008-2012) i 12 przez Prezydenta (w 2013 r.). Ponadto dla 1 drogi (116812D - ul. Broniewskiego, ul. Sokołowskiego) istniały zatwierdzone projekty stałej organizacji ruchu zatwierdzone przez byłego Starostę Wałbrzyskiego (z lat 2007-2012) i przez Prezydenta (z 2013 r.). Łączna długość dróg gminnych posiadających zatwierdzone projekty organizacji ruchu drogowego to 15.187 m.

(dowód: akta kontroli str. 194-228, 232, 249-271, 279-281, 297-307, 344, 407, 408, 509, 510, 512-513)

Prezydent zapewnił funkcjonowanie kontroli zarządczej w Urzędzie (w tym i w Biurze) po 1 stycznia 2013 r. w oparciu o obowiązujące w Urzędzie: 1) Miejski System Zarządzania Jakością oraz 2) zasady i sposoby wykonywania kontroli zarządczej w Urzędzie i w jednostkach organizacyjnych Gminy Wałbrzych (wprowadzone zarządzeniem nr 291/11 Prezydenta z 15 marca 2011 r. i zarządzeniem nr 1146/13 Prezydenta z 2 września 2013 r. Realizacja standardów określonych

¹² W rejestrze zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego na drogach gminnych w dniu 30 lipca 2013 r. zarejestrowano projekty dla 36 dróg, przy czym w toku kontroli ustalono, że 5 z nich nie miało statusu dróg gminnych. Dotyczyło to dróg: nowo budowanej o oznaczeniu 34KD, oraz ulic: Solskiego, Granicznej, Rybackiej i Kilińskiego. Dla projektów stałej organizacji ruchu drogowego zatwierdzonych po 1 stycznia 2013 r. w rejestrze nie odnotowywano kilometraża projektowanej organizacji ruchu drogowego, lecz nazwy ulic, gdyż w projektach nie podano tych wielkości.

¹³ Taka długość dotyczy stałej organizacji ruchu drogowego na: 31 drogach gminnych, dla których zostały zatwierdzone projekty organizacji ruchu w okresie 1 stycznia – 30 lipca 2013 r.

w komunikacie nr 23 Ministra Finansów z 16 grudnia 2009 r. sprawdzana była w Biurze w czerwcu 2013 r. w ramach przeprowadzonego wówczas auditu Systemu Zarządzania Jakością (SZJ). Stwierdzono wówczas brak potwierdzenia zaznajomienia się pracowników Biura z dokumentacją ISO i oraz brak aktualnej polityki jakości. Prezydent w sprawie sposobów i efektów sprawowania przez niego kontroli zarządczej nad funkcjonowaniem Biura w zakresie realizacji zadań ciężących na organie zarządzającym ruchem drogowym na drogach publicznych Wałbrzycha wyjaśnił między innymi, że (cyt.): „Efekty kontroli zarządczej sprawowanej także w Biurze Transportu i Ruchu drogowego to wdrożone i zrealizowane działania korygujące stwierdzone nieprawidłowości. W wyniku tegorocznego auditu SZJ oraz uwag obecnie prowadzonej kontroli NIK, doprecyzowano zapisy dokumentów regulujących organizację Biura. Zważywszy na, że jest to Biuro funkcjonujące w strukturze Urzędu od kilku miesięcy, opisane działania przyczynią się do realizacji przypisanych zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, co zapewnia realizację podstawowych celów kontroli zarządczej”.

[...] ¹⁴, Kierownik Biura na okoliczność funkcjonowania w Biurze kontroli zarządczej podał m.in., że (cyt.): „Celem nadrzędnym w okresie od 1 stycznia br., tj. po odzyskaniu przez miasto praw grodzkich było przeprowadzenie wszystkich spraw organizacyjnych w taki sposób, aby mieszkańcy nie odczuli negatywnie procesu zmian. Biuro transportu i Ruchu drogowego powstało jako zupełnie nowa komórka organizacyjna urzędu. W początkowym okresie funkcjonowania niezbędnym było przygotowanie podstawowych dokumentów związanych z jego funkcjonowaniem, począwszy od zakresu obowiązków, na dokumentach związanych z kontrolą zarządczą kończąc (...) w początkowym okresie funkcjonowania Biura zostały przygotowane karty usług, w których jest opis sposobu załatwienia spraw, zawarta podstawa prawna, spis załączników, termin załatwienia sprawy (...) Określono również dla każdej ze spraw terminy jej załatwienia jako cel jakościowy oraz oszacowany poziom ryzyka”.

(dowód: akta kontroli str. 167-170, 189, 192, 364-373)

W okresie od 1 stycznia do 29 sierpnia 2013 r. w Biurze nie były przeprowadzane kontrole i audyty wewnętrzne w zakresie realizowanych zadań z zakresu zarządzania ruchem drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 310-313)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przydzielenie obowiązków w zakresie zarządzania ruchem na drogach Wałbrzycha pracownikom nie posiadającym odpowiednich kwalifikacji w zakresie inżynierii ruchu drogowego, w tym szczególnie do rozpatrywania i zatwierdzania projektów organizacji ruchu drogowego.

(dowody: akta kontroli str. 26, 84, 92-114, 176, 177, 179-193)

2. Określenie w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu zadań dla Biura nie należących do zakresu kompetencji realizowanych przez organ zarządzający ruchem drogowym, lecz przez zarządcę dróg. W Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, stanowiącym załączniki do Zarządzenia Nr 5/2013 Prezydenta z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu, Prezydent określił dla Biura m.in. zadanie wprowadzania tymczasowych zakazów lub ograniczeń w ruchu drogowym w zakresie zarządzania ruchem na drogach publicznych położonych w mieście na prawach powiatu (w § 14 pkt 1 lit. „d” załącznika Nr 2). Natomiast z przepisu § 10 ust 1 pkt 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem dro-

¹⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

gowym wyniku, że zadanie to winien wykonywać zarząd drogi lub właściwe służby. W Wałbrzychu zarządem drogi w badanym okresie był ZDKiUM. Prezydent był osobą odpowiedzialną za określenie zadań do realizacji przez Biuro Transportu i Ruchu Drogowego w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu, jako jednostki pomocniczej Prezydenta. Wynikało to z § 39 ust. 3 Statutu Miasta (wprowadzonego uchwałą nr XLII/277/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 29 września 2005 r., obowiązującą do 24 maja 2013 r.) oraz § 3 Statutu Urzędu (wprowadzonego uchwałą NR LV/424.06 Rady Miejskiej z 31 sierpnia 2006 r.).

W sprawie przyczyn ujęcia w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu zadania, które winno być realizowane przez inną jednostkę organizacyjną Gminy Wałbrzych (ZDKiUM), Prezydent stwierdził m.in., że (cyt.): „Przez okres niespełna 6 miesięcy przeglądamy i porządkujemy przekazaną nam dokumentację, zakładamy prawem przewidziane rejestry i na bieżąco załatwiamy sprawy mieszkańców(...)”. Ponadto (cyt.): „Wprowadzamy na bieżąco korekty do zapisów Regulaminu Organizacyjnego, ustalając organizację Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu po 1 stycznia 2013 r. wykorzystując własne obserwacje dotyczące organizacji Urzędu, wnioski kierowników komórek organizacyjnych, analizy przepisów i funkcjonujących procedur”. Prezydent przewiduje dokonanie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu w omawianym zakresie bez zbędnej zwłoki.

(dowody: akta kontroli str. 26, 47, 89, 92-106, 123,125, 128-130, 164-166)

3. Ujęcie w zakresach czynności pracowników Biura zadań należących do innych organów. W zakresach tych uwzględniono m.in. następujące zadania: 1) wprowadzanie tymczasowych zakazów lub ograniczeń w ruchu drogowym (4 pracowników) i 2) okresowe kontrole stanu dróg i obiektów mostowych (2 pracowników). Zadanie 1) zgodnie z przepisem § 10 ust. 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, a zadanie 2) zgodnie z art. 20 pkt 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹⁵, winien realizować zarząd drogi (ZDKiUM). Osobą odpowiedzialną za zapoznanie pracowników z zakresem ich obowiązków, na podstawie art. 91 pkt 1 ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁶, był Prezydent, jako kierownik Urzędu (pracodawca). Prezydent upoważnił Kierownika Biura (w ramach zakresu jego czynności) m.in. do ustalania szczegółowych zakresów czynności podległych pracowników.

Kierownik Biura w sprawie powierzenie obowiązków zarządcy drogi pracownikom kierowanej komórki organizacyjnej Urzędu (realizującego między innymi zadania zarządzającego ruchem drogowym) w sytuacji funkcjonowania zarządu drogi (ZDKiUM) wyjaśnił, że przedstawił zakresy czynności pracownikom Biura niezwłocznie po objęciu przez nich stanowisk pracy, a zawarte w nich zapisy miały zapewnić funkcjonowanie Biura tak, aby mieszkańcy nie odczuli negatywnego procesu zmian, co się udało. Niemniej dokonywana analiza realizowanych zadań i podziału kompetencji wskazuje na konieczność dokonania korekty, w tym i przygotowania nowych zakresów obowiązków.

(dowody: akta kontroli str. 92-106, 177-179)

4. Nie ujęcie w zakresach obowiązków pracowników Biura, w okresie od 1 stycznia 2013 r. (dnia przywrócenia miastu Wałbrzych prawa statusu miasta na prawach statusu powiatu) do 18 września 2013 r. (dnia zakończenia czynności kontrolnych) niektórych z zadań, nałożonych na Biuro w Regulaminie Organizacyjnym. Pomimo, iż Biuro miało realizować (ustalone w obowiązującym Regulaminie Organizacyjnym) takie zadania jak: 1) opiniowanie projektów budowlanych w zakresie geometrii dróg, 2) prowadzenie ewidencji i archiwum projektów organizacji ruchu, 3) prowadzenie kontroli prawidłowości zastosowania i funkcjonowania znaków drogowych,

¹⁵ Dz. U. z 2013 r., poz. 260.

¹⁶ Dz. U. z 1994 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

sygnalizacji świetlnej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz ich zgodności z zatwierdzoną organizacją ruchu drogowego, to żadnemu z pracowników Biura nie przydzielono do realizacji tych zadań w zakresach czynności i obowiązków. Osobą odpowiedzialną za ustalanie szczegółowych zakresów czynności pracowników Biura na podstawie zakresu czynności (pkt 2 a i § 21 pkt 2 lit. „a” załącznika nr 1 do zarządzenia Nr 5/2013 Prezydenta z dnia 2 stycznia 2013 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędu) był kierownik Biura.

W sprawie przyczyn nie powierzenia żadnemu z pracowników podległej komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu ww. zadań Kierownik Biura wyjaśnił, że (cyt.): „nie ma podstaw prawnych określających w jaki sposób i z jaką szczegółowością należy opracowywać zakresy obowiązków pracowników”. Ponadto wskazał, że sporządzając zakresy czynności określił zadania, za jakie poszczególni pracownicy mieli odpowiadać zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Jednakże zamierza ponownie przeanalizować opracowane zakresy czynności dokonując niezbędnych korekt w każdym koniecznym przypadku.

W tej samej sprawie Prezydent stwierdził, że po analizie zakresów czynności doszedł do wniosku o konieczności doprecyzowania zadań w szczegółowych zakresach czynności i obowiązków do realizowanych faktycznie przez pracowników Biura w ramach bieżącego doskonalenia organizacji Urzędu.

(dowody: akta kontroli str. 26, 92-106, 123,125, 128-130)

5. Upoważnienie [...]¹⁷ – odpowiednio Kierownika i Zastępcy Kierownika Biura Transportu i Ruchu Drogowego Urzędu – przez Prezydenta do zatwierdzania projektów organizacji ruchu oraz zmian w organizacji ruchu drogowego na podstawie przepisów art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym¹⁸, a nie przepisów rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym w związku z art. 10 ust. 6 ustawy Prawo o ruchu drogowym.

Prezydent zarządzeniami nr: 9/2013 z dnia 2 stycznia 2013 r. i 532/2013 z 22 kwietnia 2013 r. upoważnił [...]¹⁹ - Kierownika Biura Transportu i Ruchu Drogowego Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu oraz zarządzeniami nr: 69/2013 z 11 stycznia 2013 r. i 533/2013 z 22 kwietnia 2013 r. upoważnił [...]²⁰ Zastępcę Kierownika Biura Transportu i Ruchu Drogowego Urzędu Miejskiego w Wałbrzychu m.in. do zatwierdzania projektów organizacji ruchu oraz zmian w organizacji ruchu drogowego w formie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej w imieniu Prezydenta w oparciu o art. 38 ust. 2 wzmiankowanej ustawy o samorządzie powiatowym. Tymczasem zatwierdzenie projektu zmiany organizacji ruchu na podstawie §2 ust. 1 pkt 1 lit. d oraz § 6 ust. 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, jest czynnością organizacyjno-techniczną, o charakterze ogólnym i abstrakcyjnym (wyrok NSA w Warszawie z dnia 8 marca 2012 r. – I OSK 368/11) i zatwierdzenie przez właściwy organ projektu organizacji ruchu lub zmian tej organizacji nie może być traktowane jako decyzja administracyjna (wyrok NSA w Warszawie z dnia 31 października 2012 r. – I OSK 2284/12).

Prezydent w sprawie upoważnienia [...]²¹ – odpowiednio Kierownika Biura Urzędu i jego zastępcę do zatwierdzania projektów organizacji ruchu oraz zmian w organizacji ruchu drogowego w formie decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej w swoim imieniu wyjaśnił, że nastąpiło to omyłkowo. Niemniej

¹⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

¹⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 595.

¹⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

²¹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

żadne z wydanych w 2013 r. zatwierdzeń nie było decyzją administracyjną, gdyż jest to czynność techniczna omyłka ta zostanie niezwłocznie uchylona.

(dowody: akta kontroli str. 109 - 114, 167, 170)

6. Porównanie posiadanego przez Biuro wykazu dróg gminnych z: takim wykazem pozyskanym od ZDKiUM w toku kontroli, projektami organizacji ruchu na drogach publicznych Wałbrzycha w 2013 r. wykazanych w rejestrze projektów zatwierdzonych w 2013 r. (do 30 lipca 2013 r.) oraz uchwałami Rady Miejskiej Wałbrzycha w sprawie ustalania przebiegu dróg gminnych wykazało szereg rozbieżności w liczbie i długości dróg gminnych. I tak:

- 1) w wykazie posiadanym przez Biuro długość ul. Barbuessa była o 638 m krótsza niż w wykazie z ZDKiUM, a ul. Sygietyńskiego o 27 m dłuższa niż w wykazie z ZDKiUM,
- 2) w wykazie posiadanym przez Biuro występowały ulice: Kani (o długości 115 m), Kresowa (o długości 358 m), Namysłowskiego (o długości 400 m) i pl. Sucharskiego (o długości 470 m), które w wykazie z ZDKiUM nie występowały,
- 3) brak w obu wykazach ulicy Villardczyków, jako drogi gminnej, pomimo, że w Uchwale nr XXXVIII/309/12 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 27 września 2012 r. uznawano ją jako drogę gminną – uchwała ta została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1980 r. o samorządzie gminnym²².

W sprawie nie wykazywania ulicy Villardczyków w wykazie dróg gminnych, na której ruch drogowy podlegał zarządzaniu przez Prezydenta [...] ²³ – Zastępca Kierownika Biura wyjaśnił, że według jego wiadomości ZDKiUM przystąpiło do nadania ul Villardczyków kategorii drogi gminnej poprzez stosowną procedurę.

Prezydent, odpowiedzialny za wdrożenie wspomnianej uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha, stwierdził, że nazwa ulicy Villardczyków została opublikowana w dzienniku urzędowym województwa Dolnośląskiego w dniu 17 października 2012 r. pod poz. 3502 i ujawniona w operacji ewidencji gruntów i budynków, prowadzonej przez Biuro Geodezji i Kartografii Urzędu, a ZDKiUM wszczęło procedurę zmierzającą do nadania tej ulicy kategorii drogi gminnej w trybie przewidzianym w art. 7 ustawy o drogach publicznych.

Zgodnie z ww. przepisem do dróg gminnych zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym nie zaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych, a zaliczenie drogi do kategorii dróg gminnych następuje w drodze uchwały rady gminy po zasięgnięciu opinii właściwego zarządu powiatu. Natomiast art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym stanowi o wyłącznej właściwości rady gminy do podejmowanie uchwał między innymi w sprawach nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy o drogach publicznych.

Powyższe wyjaśnienia wskazują, że do dnia 18 września 2013 r. (zakończenia czynności kontrolnych) ulicę Villardczyków traktowano jako drogę wewnętrzną, pomimo nazywania ją drogą gminną i ustalenia jej przebiegu, co wskazuje na użycie trybu określonego w art. 7 ust. 3 ustawy o drogach publicznych, tj. jak dla drogi zaliczonej do kategorii gminnych dróg publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 198-215, 250-271, 283-285, 508, 515, 557, 558)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwróciła ponadto uwagę na:

1. Pozyskanie przez Urząd niepełnej dokumentacji dotyczącej zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego na drogach publicznych Wałbrzycha i w nieprawidłowej formie, w tym: [1] od Rejonu Dróg Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Wałbrzychu (dalej „GDDKiA”), Marszałka Województwa Dolno-

²² Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.

²³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

śląskiego zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu na drogach: krajowej i wojewódzkich nie w formie dokumentów urzędowych, tj. w oryginale lub w kopiach z potwierdzeniem za zgodność z oryginałem lecz w kopiach bez potwierdzenia za zgodność z oryginałem oraz braku dokumentów poświadczających wdrożenie tych projektów (brak daty ich wdrożenia); [2] od Starosty Wałbrzyskiego dokumentów poświadczających wdrożenie tych projektów (brak daty ich wdrożenia) oraz posiadanych przez ten organ zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu na drogach gminnych; [3] od ZDKiUM wszystkich posiadanych przez tę jednostkę zatwierdzonych projektów ruchu na drogach gminnych, oraz niejednoznaczności informacji o ilości i długości dróg gminnych, na których Prezydent ma zarządzać ruchem drogowym.

W sprawie przyczyn:

- a) nie wyegzekwowania do dnia 16 września 2013r. od Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad oraz Marszałka Województwa Dolnośląskiego oryginałów (lub kopii z potwierdzeniem zgodności z oryginałem) projektów organizacji ruchu na drogach: krajowej i wojewódzkich znajdujących się w granicach administracyjnych Wałbrzycha i nie wyegzekwowania dokumentów wskazujących kiedy pozyskane od nich projekty zostały wdrożone,
- b) nie wyegzekwowania do dnia 16 września 2013 r. od Starosty Wałbrzyskiego dokumentów wskazujących kiedy przekazane projekty organizacji ruchu na drogach powiatowych zostały wdrożone,
- c) nie wyegzekwowania do dnia 16 września 2013 r. od ZDKiUM przekazania oryginałów projektów organizacji ruchu na wszystkich drogach gminnych Wałbrzycha oraz dokumentów wskazujących, kiedy te projekty zostały wdrożone, w tym dla dróg, które zostały zbudowane lub przebudowane po 29 października 2003 r., tj. po wejściu w życie rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym (wymóg wynikający z § 4 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia),

[...] ²⁴ – Zastępca Kierownika Biura:

Ad a) podał, że (cyt.): „GDDKiA we Wrocławiu, Marszałek Województwa Dolnośląskiego jak również Dolnośląska Służba Dróg i Kolej, jako organy, winni znać zakres uprawnień, obowiązków i kompetencji, a także właściwości i wymogi dotyczące przekazywania dokumentów związanych z zarządzaniem ruchem na drogach, wynikających z zapisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (...) oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonania nadzoru nad tym zarządzaniem (...). Niestety do dnia 16 września 2013 r. do tut. Biura nie przekazano kompletnych dokumentów w oryginale, dotyczących zarządzania ruchem na drogach wojewódzkich na terenie miasta Wałbrzycha, przekazano do ZDKiUM w Wałbrzychu wyłącznie kopie projektów stałej organizacji ruchu, bez dodatkowych dokumentów potwierdzających wdrożenie, ważność oraz zgodność istniejącej stałej organizacji ruchu z przekazanymi projektami”;

Ad b) potwierdził przejęcie od Starosty Wałbrzyskiego projektów stałej organizacji ruchu dotyczącej dróg powiatowych oraz brak dokumentów potwierdzających wdrożenie, ważność oraz zgodność istniejącej organizacji ruchu z przekazanymi projektami. Wskazał także na nieprzekazanie do dnia 16 września 2013 r., innych projektów, w tym także dotyczących dróg gminnych;

Ad c) wskazał, że w konsekwencji działań podjętych przez Biuro do dnia 16 września 2013 r. ZDKiUM przekazał zatwierdzone projekty organizacji ruchu 8 ulic/dróg gminnych na łączną długość 4,65 km oraz wystąpił z wnioskami o zatwierdzenie projektów organizacji ruchu dotyczących 35 ulic/dróg gminnych, które zostały rozpa-

²⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

trzone pozytywnie. Oszacował przy tym, że na dzień 16 września 2013 r. około 15% dróg gminnych posiada zatwierdzoną stałą organizację ruchu drogowego na różnym poziomie zaawansowania w zakresie dotyczący wprowadzania.

(dowód: akta kontroli str. 507-515)

2. W obowiązującym w 2013 r. Regulaminie dla Biura nie ujęto zadania dotyczącego przeprowadzania analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz opracowywania lub zlecenia do opracowania projektów organizacji ruchu uwzględniających wnioski z wynikające z tych analiz. Natomiast z przepisu § 3 ust 1 pkt 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym wynika, że organ zarządzający ruchem w szczególności opracowuje lub zleca do opracowania projekty organizacji ruchu uwzględniające wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu.

Prezydent jako osoba odpowiedzialna za określenie zadań do realizacji przez Biuro w sprawie przyczyn nie ujęcia w Regulaminie dla Biura zadania opracowania lub zlecenia do opracowania projektów organizacji ruchu uwzględniających wnioski wynikające z przeprowadzonych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu wyjaśnił, że użyty w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu zapis „sporządzanie projektów organizacji ruchu w mieście” zawiera także zadanie opracowywania lub zlecenia do opracowania projektów organizacji ruchu drogowego uwzględniających wnioski wynikające z przeprowadzanych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu.

[...] ²⁵, Sekretarz Miasta Wałbrzycha – w oświadczeniu złożonym w ww. sprawie wskazała, że w zapisie „sporządza projekty ruchu w mieście” mieści się czynność zlecenia do opracowania projektów organizacji ruchu uwzględniających wnioski wynikające z przeprowadzanych analiz organizacji i bezpieczeństwa ruchu. Niemniej podjęto analizę obowiązków Biura, co pozwoli na wprowadzenie stosownych zmian w Regulaminie Organizacyjnym, w tym także w zakresie podziału zadań pomiędzy organ zarządzający ruchem drogowym a zarządem dróg (ZDKiUM).

(dowody: akta kontroli str. 26, 314, 317, 294, 296)

3. Nie udzielono pracownikom Biura lub innym pracownikom Urzędu upoważnienia do opiniowania geometrii dróg w projektach budowlanych w imieniu Prezydenta, jako organu zarządzającego ruchem drogowym (na podstawie § 3 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym) i to pomimo przydzielenia realizacji takiego zadania do Biura.

(dowód: akta kontroli str. 26, 554, 555)

4. W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r., kontrolą instytucjonalną (wewnętrzna, audytem) nie obejmowano realizacji przez Urząd zadań z zakresu zarządzania ruchem drogowym, w tym przygotowania jednostki do ich przejęcia z dniem 1 stycznia 2013 r. Tym samym, system kontroli zarządczej nie funkcjonował w sposób zapewniający uzyskanie pewności przez Prezydenta, że zadania w tym obszarze zostały prawidłowo wykonane a cele osiągnięte.

(dowód: akta kontroli str. 310-313)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Urzędu w zakresie przygotowania do realizacji zadań związanych z wykonywaniem funkcji organu zarządzającego ruchem drogowym.

²⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

2. Przygotowanie do realizacji zadań związanych z wypełnianiem funkcji zarządcy drogi

2.1. Realizacja funkcji zarządcy drogi

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie zadania z zakresu zarządzania drogami wykonywane były przy pomocy utworzonego w 1999 r. przez Radę Miejską Wałbrzycha zarządu dróg, jako jednostki budżetowej Gminy Wałbrzych, pod nazwą ZDKiUM. Jednostka ta działała w oparciu o Statut²⁶, uchwalony w 2005 r., w którym określono szczegółowo przedmiot działania tej jednostki, jej strukturę organizacyjną i zasady działania poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zasady gospodarki finansowej. Statut ZDKiUM był wielokrotnie zmieniany w tym trzykrotnie w latach 2011-2013²⁷. Zmiany Statutu ZDKiUM w 2011 r. spowodowane były głównie zwiększonym od 1 sierpnia 2011 r. zakresem zadań realizowanych przez omawianą jednostkę i zmianą jej nazwy. Zmiany statutu ZDKiUM z grudnia 2012 r. i stycznia 2013 r. wynikały przede wszystkim ze zwiększenia się, po przywróceniu Wałbrzychowi statusu miasta na prawach powiatu, zakresu zadań Prezydenta, jako zarządcy drogi i ZDKiUM, jako zarządu drogi, przy pomocy którego zarządca realizuje swoje zadania oraz zmian kompetencji Prezydenta w zakresie wydawania zezwoleń na wykonywanie przewozów osób w krajowym transporcie drogowym, wynikających z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym²⁸.

W celu umożliwienia realizacji zadań zarządcy drogi przez ZDKiUM, Prezydent udzielił (w latach 2011-2013) pełnomocnictw dla dyrektorów i zastępcy dyrektora tej jednostki m.in. do: kierowania ZDKiUM oraz upoważnił dyrektorów do załatwiania w jego imieniu wszelkich spraw należących do zarządcy drogi, wynikających z ustawy o drogach publicznych i przepisów wykonawczych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 409-456)

Środki finansowe o jakie wnioskowano i jakie faktycznie wydatkowano na inżynierię ruchu w odniesieniu do środków przeznaczanych na budowę i przebudowę, remonty i bieżące utrzymanie dróg w Wałbrzychu (według informacji ZDKiUM) w latach 2012-2013 przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie		<u>budowa i przebudowa¹⁾</u> (w tym na inżynierię ruchu)	<u>remonty²⁾</u> (w tym na inżynierię ruchu)	<u>bieżące utrzymanie³⁾</u> (w tym na inżynierię ruchu)
Na rok 2012	Kwoty wnioskowane	37.250,0	533,1	5.174,1
		490,0	0,7	200,0
	Kwoty wg planu	15.922,9	533,1	5174,1
		378,0	0,7	198,5
	Kwoty wydatkowane	11.677,4	533,1	5.078,2
		359,3	0,7	198,5
Na rok 2013	Kwoty wnioskowane	53.133,0	11.559,4	15.717,9
		1.300,0	-	549,0
	Kwoty wg planu	36.920,0	11.559,4	15.717,9
		1.003,0	-	549,0
	Kwoty wydatkowane*	5.248,2	99,6	9.047,6
		124,6	0,0	89,3

Uwagi: * - do 30 czerwca 2013 r.

- 1) W tworzeniu projektów planu wydatków inwestycyjnych do budżetu Gminy nie wyodrębniano kwoty na inżynierię ruchu. Podane w powyższej tabeli wnioskowane i planowane środki na ten zakres zostały wyliczone procentowo w odniesieniu do całego zadania inwestycyjnego.

²⁶ Uchwałą nr XXXVIII/209/05 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 29 marca 2005 r.

²⁷ Uchwałami o nr: LIII/400/06 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 26 czerwca 2006 r., LIII/458/10 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 24 czerwca 2010 r., XIV/110/11 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 21 czerwca 2011 r., XLI/360/12 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 20 grudnia 2012 r. i XLIII/387/13 Rady Miejskiej Wałbrzycha z 31 stycznia 2013 r.

²⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 1265 ze zm.

- 2) W 2013 r. rozpoczęto remont ul. Armii Krajowej i ul. Wrocławskiej oraz ul. Sikorskiego (droga krajowa nr 35) – na zadaniu tym obowiązuje ryczałt i nie ma wyodrębnionej kwoty na inżynierię ruchu.
- 3) Przy tworzeniu projektu planu wydatków do budżetu na bieżące utrzymanie podawano całkowitą kwotę, obejmującą naprawę dróg, inżynierię ruchu oraz utrzymanie mostów i przepustów. Plan wydatków nie zawiera odrębnej pozycji na inżynierię ruchu w zakresie utrzymania oznakowania poziomego i pionowego. W 2013 r. wyodrębnione zostały jedynie wydatki na utrzymanie sygnalizacji świetlnej. W środkach na bieżące utrzymanie dróg podano również koszty zakupu energii na sygnalizację świetlną.

(dowód: akta kontroli str. 305-309, 457)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny przygotowania Urzędu do realizacji zadań związanych z wypełnianiem funkcji zarządcy drogi z uwagi na realizowanie tych zadań przez specjalnie powołany do tego celu zarząd drogi, tj. ZDKiUM jako jednostkę organizacyjną Gminy Wałbrzych.

3. Wykonywanie zadań dotyczących zatwierdzania projektów organizacji ruchu drogowego

3.1. Ewidencja i przechowywanie projektów organizacji ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. ewidencja zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego prowadzona była komputerowo i zawierała wszystkie elementy (w formacie rubryk), określone w § 9 ust. 2 pkt 1-8 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym. Ewidencja ta obejmowała jednocześnie projekty czasowej (81 szt.) jak i stałej (44 szt.) organizacji ruchu drogowego i obejmowała wszystkie 125 szt. Projektów zatwierdzonych we wspomnianym okresie. Poszczególne wpisy wprowadzane były chronologicznie według daty zatwierdzenia. Badanie 40 losowo wybranych zapisów przedmiotowej ewidencji, w tym 20 dla czasowej (24,7% zatwierdzeń) i 20 dla stałej organizacji ruchu (45,5% zatwierdzeń) wykazało:

- wpisanie do ewidencji tylko części obszaru dotyczącego zmiany organizacji ruchu (nazwy jednej ulicy zamiast nazwy dwóch ulic i skrzyżowania jak w projekcie i wniosku o jej zatwierdzenie) w 1 przypadku (5,0% spraw dotyczących czasowej organizacji ruchu), dotyczącym sprawy oznaczonej BTR.7221.1.73.2013 – dla czasowej organizacji ruchu drogowego na drodze powiatowej 3402D wraz ze skrzyżowaniem i ul Antka Kochanka (droga gminna),
- nie wpisanie do ewidencji daty wprowadzenia projektu organizacji ruchu drogowego, pomimo posiadania dokumentu o wprowadzeniu organizacji ruchu w 1 przypadku, co szczegółowo opisano w dalszej treści niniejszego punktu wystąpienia pokontrolnego,
- istnienie w 1 przypadku (5,0% spraw dotyczących czasowej organizacji ruchu), dotyczącym sprawy oznaczonej BTR.7221.1.78.2013, rozbieżności w dacie zatwierdzenia projektu organizacji ruchu na ul. Jana Pawła II (droga gminna) w ewidencji (17.07.2013r.) i według zatwierdzenia (12.08.2013r.) – dla czasowej organizacji ruchu drogowego,
- wpisanie do ewidencji tylko części nazwy obszaru objętego zmianą organizacji ruchu w 2 przypadkach, co szczegółowo opisano w dalszej treści niniejszego punktu wystąpienia pokontrolnego.

Występowanie podobnych uchybień potwierdziły dodatkowe badanie ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha pod względem zawiadamiania zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu po upływie terminu jej wdrożenia. Stwierdzono bowiem nie wprowadzenie do ww. ewidencji dat wdrożenia czasowych organizacji ruchu w 3 przypadkach oraz w 1 przypadku nie wpisania daty przedłużenia terminu wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu drogowego.

Obowiązujący w Urzędzie System Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwa Informacji nie zawierał procedury dotyczącej prowadzenia ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 85-88, 250-262, 332-342, 529, 551, 556)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono nieprawidłowość polegającą na prowadzeniu ewidencji zatwierdzonych projektów z naruszeniem przepisów prawa regulujących to zagadnienie. I tak:

- w 1 przypadku (5,0% spraw dotyczących czasowej organizacji ruchu), dotyczącym sprawy oznaczonej BTR.7221.1.35.2013 – na drodze krajowej nr 35, nie wpisano do ewidencji daty wprowadzenia projektu organizacji, pomimo posiadania dokumentu o wprowadzeniu tej organizacji w dniu 4 maja 2013 r.,
- w 2 przypadkach (10,0% spraw dotyczących stałej organizacji ruchu), dotyczących spraw oznaczonych: BTR.7221.2.8.2013 – dla stałej organizacji ruchu drogowego na drodze powiatowej 3402D wraz ze skrzyżowaniem i ul Antka Kochanka (droga gminna) i BTR. 7221.2.16.2013 – dla stałej organizacji ruchu na drodze wojewódzkiej 376 (odcinek ul.: Wieniawskiego i ul. Charlesa de Galullea) wpisano do ewidencji tylko części nazwy obszaru dotyczącego zmiany organizacji ruchu (nazwy jednej ulicy zamiast nazwy dwóch ulic i skrzyżowania jak w projekcie i wniosku o jej zatwierdzenie).

Ponadto dodatkowe badanie ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha pod względem zawiadomienia zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu po upływie terminu jej wdrożenia wykazało:

- 3 przypadki nie wpisania do ewidencji zatwierdzonych projektów dat wdrożenia zatwierdzonych organizacji oraz nowych terminów ważności wprowadzenia zatwierdzonych projektów po przedłużeniu ich terminu wdrożenia dla czasowych organizacji ruchu na: 1) Al. Podwale (droga gminna) w dniu 31 maja 2013 r. – sprawa oznaczona BTR.7221.1.58.2013, pomimo posiadania dokumentu o wprowadzeniu tej organizacji w dniu 31 maja 2013r., 2) ul. Starachowickiej (droga gminna) w dniu 4 lipca 2013 r. – sprawa oznaczona BTR.7221.74.2013, pomimo posiadania dokumentu o wprowadzeniu tej organizacji w dniu 4 lipca 2013 r., 3) ul. Świdnicka (droga wojewódzka nr 379) w dniu 19 lipca 2013 r. – sprawa oznaczona BTR.7221.1.80.2013, pomimo posiadania dokumentu o wprowadzeniu tej organizacji w dniu 19 lipca 2013 r.,
- 1 przypadek nie wprowadzenia daty przedłużenia terminu wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu na: ul.: Kopernika i Buczka (drog gminnych) z 31 lipca 2013r. do dnia 31 października 2013r. (sprawa oznaczona BTR.7221.2.28.2013).

Zgodnie z przepisem § 9 ust. 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym do ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu wpisuje się m.in.: 1) numer drogi i jej kilometraż lub nazwę ulicy, 2) termin, w którym powinna zostać wprowadzona zatwierdzona organizacja ruchu, 3) rzeczywisty termin wprowadzenia nowej lub zmiany istniejącej organizacji ruchu.

[...] ²⁹ – Podinspektor w Biurze (odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu na drogach publicznych Wałbrzycha) – w sprawie przyczyn powstania ww. uchybień wyjaśnił, że w Biurze uznawano za właściwe wpisywanie z wniosków i projektów tylko części zapisów dotyczących nr drogi lub jej nazwy, gdyż w ewidencji pole przeznaczone na ten cel ma ograniczoną pojemność wpisywanych znaków, a wraz z innymi polami pozwala na jednoznaczne określenie sprawy (projektu organizacji ruchu drogowego).

(dowód: akta kontroli str. 85-88, 250-262, 333, 342, 522-525, 529, 551, 556)

²⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

W toku przeprowadzonej kontroli NIK zwróciła ponadto uwagę na:

1. Nie wycofanie z obrotu prawnego zatwierdzonego projektu czasowej organizacji ruchu drogowego w sytuacji zgłoszenia do zatwierdzenia poprawionego projektu tej organizacji ruchu. W przypadku dotyczącym organizacji ruchu na ul. Jana Pawła II (droga gminna) w Wałbrzychu projekt czasowej organizacji ruchu (w związku z robotami związanymi z przebudową sieci ciepłowniczej w ciągu tej ulicy, został zatwierdzony do wprowadzenia pismem BTR.7221.1.78.2013 z 17 lipca 2013 r. w oparciu o wnioski z 12 lipca 2013 r. W dniu 12 sierpnia 2013r. projektant złożył ponownie wnioski o zatwierdzenie czasowej organizacji ruchu na tym samym odcinku ul. Jana Pawła II (w oparciu o poprawiony projekt). Organizację tę zatwierdzono w dniu 12 sierpnia 2013 r. pismem BTR.7221.1.78.2013 z terminem wprowadzenia takim samym jak dla wniosku pierwotnego (31 grudnia 2013r.). Do dnia 18 września 2013 r. (dnia zakończenia czynności kontrolnych) nie poinformowano zarządu drogi (ZDKiUM) o utracie ważności zatwierdzenia czasowej organizacji ruchu na ww. drodze w oparciu o pismo z 17 lipca 2013 r., co zdaniem NIK powoduje pozostawienie w obrocie prawnym dwóch projektów organizacji ruchu drogowego na ul. Jana Pawła II w Wałbrzychu opracowanych dla tego samego celu, co pozwala wdrożyć w terminie do 31 grudnia 2013 r. dwie różniące się organizacje ruchu na tej ulicy niezbędnego do przebudowy sieci ciepłowniczej w ciągu ulicy Jana Pawła II.

(dowód: akta kontroli str. 530, 531)

2. Fakt użytkowania do prowadzenia ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha aplikacji nie uniemożliwiającej dokonywanie zapisów, w tym i poprawek w każdym momencie przez jej użytkownika, bez pozostawienia śladu o dokonanej poprawce oraz uniemożliwiającej popełnienie błędu, np. poprzez wciśnięcie jakiegokolwiek przycisku na klawiaturze bez jakiegokolwiek kontroli skutków w ewidencji, co mogło być prawdopodobną przyczyną niektórych ze stwierdzonych uchybień - opisanych powyżej.

(dowód: akta kontroli str. 551)

3.2. Rozpatrywanie projektów organizacji ruchu drogowego

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. w Biurze zatwierdzono do wdrożenia 125 projektów stałej i czasowej organizacji ruchu drogowego. W 25 losowo wybranych stwierdzono, że we wszystkich wymaganych przypadkach załączone były do projektów organizacji ruchu drogowego opinie Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu oraz zarządu drogi (ZDKiUM) – opinie te były podpisane przez Komendanta Miejskiego Policji i Dyrektora ZDKiUM.

(dowód: akta kontroli str. 526-527)

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. w Biurze odrzucono 3 projekty organizacji ruchu drogowego, w tym 1 na podstawie art. 64 ust. 2 Kpa³⁰ (pismem oznaczonym BTR.7221.2.6.2013 z 25 lutego 2013 r.), a 2 na podstawie § 8 ust 5 pkt 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym (niezgodność z przepisami dotyczącymi warunków umieszczania na drogach znaków i sygnałów drogowych – określonych w załącznikach o nr 1, 2 i 3 do rozporządzenia jak wyżej (pismami oznaczonymi: BTR.7221.2.1.2013 z 14 stycznia 2013 r. i BTR.7221.2.9.2013 z 15 lutego 2013 r.). W obu ostatnich przypadkach odrzucenie projektów było zasadne, gdyż w przypadku dotyczącym pisma z 14 stycznia 2013 r. nie uwzględniono uwag Starosty Wałbrzyskiego z 8 listopada 2012 r. (przedstawionych w piśmie SD.7121.301.1.2012) w zakresie niezgodnego z przepisem pkt 8.3.2 (Tworzenie podstawowych faz ruchu) załącznika nr 3 do rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym projektowanego sterowania ruchem na skrzyżowaniu ul. Uczniowskiej z wjazdem do firmy „Cersanit” w Wałbrzychu w ramach przebudowy

³⁰ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

sygnalizacji świetlnej na ww. skrzyżowaniu, a w przypadku dotyczącym pisma z 15 lutego 2013 r. dotyczącego projektu stałej organizacji ruchu na ulicy Hirszfelda w Wałbrzychu w związku ze zmianą lokalizacji postoju taksówek na ww. ulicy w zakresie oznakowania pionowego i poziomego, jako niezgodnego z przepisami dotyczącymi warunków umieszczania na drogach znaków, określonych w załącznikach nr 1 i 2 do wzmiankowanego wcześniej rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 274-276)

We wszystkich 125 przypadkach zatwierdzenia projektów stałej i czasowej organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. przekazanie zatwierdzonych projektów wnioskodawcom umożliwiło wywiązanie się jednostek wprowadzających je z obowiązku zawiadomienia organu zarządzającego ruchem (Prezydenta), zarząd drogi (ZDKiUM) oraz właściwego komendanta Policji (Komendanta Miejskiego Policji w Wałbrzychu) o terminie jej wprowadzenia, co najmniej na 7 dni przed dniem wprowadzenia organizacji ruchu, w myśl § 12 ust. 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym. Niemniej w 10 przypadkach, wskutek wcześniejszego niż określony w zatwierdzeniu terminu wprowadzenia (przez jednostki wdrażające) organizacji ruchu, nie został dotrzymany co najmniej 7-dniowy termin między dniem otrzymania zatwierzonego projektu organizacji ruchu a dniem jego wprowadzenia (różnica ta wahała się od 0 do 6 dni), co powodowało naruszenie wzmiankowanego powyżej obowiązku przez jednostki wprowadzające organizacje ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 250-262)

Analiza czasu rozpatrywania zgłoszonych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu drogowego w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. wykazała, że we wszystkich 125 przypadkach, dotyczących rozpatrywania zgłoszonych projektów organizacji ruchu drogowego w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r., przestrzegano załatwiania ich w terminach wynikających z postanowień art. 35 Kp. Okres rozpatrywania wniesionych projektów organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha wahał się od załatwienia w dniu złożenia wniosku o zatwierdzenie (19 przypadków) do 21 dni (1 przypadek).

(dowód: akta kontroli str. 559-565)

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. do rozpatrywania zgłoszonych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu Biuro nie skorzystało z określonej w § 8 ust. 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym możliwości: 1) powołania komisji, w której skład wchodziłoby, w szczególności, przedstawiciel Policji oraz przedstawiciel zarządu drogi, 2) zasięgnięcia opinii rzeczoznawcy, audytora lub biegłego w zakresie wpływu planowanej organizacji ruchu na jego bezpieczeństwo i 3) zasięgnięcia opinii rzeczoznawcy lub biegłego w zakresie wpływu planowanej organizacji ruchu na środowisko, w szczególności w zakresie hałasu i zanieczyszczenia powietrza.

(dowód: akta kontroli str.620)

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. do Biura nie wpłynął ani jeden wniosek o zatwierdzenie projektu określonego w § 5 ust. 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, tj. projektów uproszczonych organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha w sytuacji wykonywania robót związanych z utrzymaniem drogi niewymagających całkowitego zamknięcia jezdni dla ruchu pojazdów samochodowych, które wymagają zmian w organizacji ruchu wyłącznie w czasie wykonywania czynności. Policja w ww. okresie nie ujawniła ani jednego przypadku zajęcia pasa drogowego na drogach Wałbrzycha bez wcześniejszego zawiadomienia o takim zajęciu Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

(dowód: akta kontroli str. 382, 611-619)

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. do Biura nie wpłynęło ani jedno powiadomienie w trybie § 10 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, przez właściwe służby w przypadkach awarii ich urządzeń znajdujących się w pasie dróg w Wałbrzychu lub w ich pobliżu, w wyniku której nastąpiło zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego lub możliwość wystąpienia szkód materialnych, chociaż przypadków zajęcia pasa drogowego w celu usuwania awarii urządzeń znajdujących się w pasie drogowym w I półroczu 2013 r. było 215.

Przyczyną nie powiadamiania organu zarządzającego o zajęciu pasa drogowego w Wałbrzychu w celu usunięcia awarii infrastruktury technicznej znajdującej się w tym pasie było (na przykładzie informacji od: Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział we Wrocławiu Zakład w Wałbrzychu i Wałbrzyskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wałbrzychu) uznawanie tylko obowiązku informacji o fakcie zajęcia pasa drogowego ZDKiUM (zarządu drogi) wynikającego z art. 40 ust. 14 ustawy o drogach publicznych. W dniu 12 sierpnia 2013 r. Biuro skierowało do użytkowników infrastruktur technicznych w pasie dróg publicznych Wałbrzycha pisma (znak: BTR.7223.14 i BTR.7223.15)³¹ z propozycją stosowania dla prac awaryjnej naprawy sieci będących uproszczonych projektów czasowej organizacji ruchu i zabezpieczenia miejsca robót celem ich zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 566-602, 620-621)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu, w przedstawionym wyżej zakresie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zatwierdzanie organizacji ruchu na drogach gminnych nie będących drogami publicznymi. I tak, w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. Krzysztof Fila, Kierownik Biura zatwierdził 3 spośród 44 projektów stałej organizacji ruchu drogowego na drogach Wałbrzycha, które dotyczyły organizacji ruchu drogowego na drogach nie będących drogami publicznymi. Były to drogi wewnętrzne Gminy Wałbrzych. Na takich drogach zgodnie z przepisem art. 10 ust. 7 ustawy Prawo o ruchu drogowym zarządzanie ruchem należy do podmiotu zarządzającego tymi drogami. Dotyczyło to dróg: 1) ul. Solskiego i Granicznej w Wałbrzychu - zatwierdzenie BTR.7221.2.5.2013 z 21 stycznia 2013 r., 2) ul.: Rycerskiej i Kilińskiego w Wałbrzychu – zatwierdzenie BTR.7221.2.43.2013 z 28 czerwca 2013 r. i 3) nowoprojektowanej drogi o oznaczeniu 34KD w Wałbrzychu (pomiędzy ul. Nową i zachodnim odcinkiem ul. Wilczej – wlot na projektowane rondo u zbiegu Wrocławska/Wilcza) – zatwierdzenie BTR.7221.2.44.2013 z 2 lipca 2013 r.

Powodem zatwierdzenia organizacji ruchu na drogach nie będących drogami publicznymi spowodowany był – w ocenie NIK – nieuwzględnienie w procedurze zatwierdzania projektów drogowego ryzyka złożenia wniosku do niewłaściwego organu. [...] ³² – Zastępca Kierownika Biura – w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia wzmiankowanych projektów organizacji ruchu drogowego na drogach gminnych nie będących drogami publicznymi wyjaśnił, że przy rozpatrywaniu przedmiotowych spraw zasugerowano się zapisami we wnioskach i opiniach do złożonych wniosków, które sugerowały wystąpienie o zatwierdzenie projektów do Prezydenta zwłaszcza, gdy były sporządzone przez zarząd drogi. Ponadto w uzupełnieniu wyjaśnienia [...] ³³ sugerował objęcie organizacją ruchu w omawianych przypadkach także innych dróg, które już były drogami gminnymi.

³¹ Skierowane do: WZWiK Sp. z o.o. w Wałbrzychu, WPWiK Sp. z o.o. w Wałbrzychu, PGNiG SPV 4 Sp. z o.o. Zakład w Wałbrzychu, Tauron Dystrybucja S.A. Wałbrzych, Telekomunikacja S.A. Obszar w Wałbrzychu, telefonia Dialog S.A. Oddział Wałbrzych, MZB Sp. z o.o. w Wałbrzychu.

³² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Zdaniem NIK wyjaśnienia powyższe nie zasługują na uwzględnienie, gdyż wnioski o zatwierdzenie projektów oraz opisy techniczne przedmiotowych projektów zawierały zapisy o organizacji ruchu na drogach wewnętrznych Wałbrzycha, a ponadto opisy techniczne tych projektów nie zawierały wszystkich wymaganych elementów, tj. opisu technicznego zawierającego charakterystykę drogi i ruchu na drodze oraz terminu wprowadzenia nowej stałej organizacji ruchu (wymaganych przepisem § 5 ust. 1 pkt 5 i 6 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym) i powinny być, zgodnie z procedurą wewnętrzną, zwrócone do uzupełnienia.

(dowód: akta kontroli str. 109-111, 250-262, 407,458-506)

2. Zatwierdzanie projektów organizacji ruchu drogowego nie zawierających wszystkich wymaganych prawem elementów. Szczegółowa analiza kompletności 25 losowo wybranych (spośród 125) przedstawionych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu drogowego wykazała między innymi, że w przypadku:

- 5 (20,0%) spraw, tj. numer BTR.7221.2.12.2013, BTR.7221.2.13.2013, BTR.7221.1.12.2013, BTR.7221.1.71.2012 i BTR.7221.2.45.2013, projekty nie zawierały planu orientacyjnego,
- 12 (48,0%) spraw, oznaczonych jako BTR.7221.1.10.2013, BTR.7221.1.11.2013, BTR.7221.2.14.2013, BTR.7221.1.19.2013, BTR.7221.1.38.2013, BTR.7221.1.58.2013, BTR.7221.1.60.2013, BTR.7221.1.66.2013, BTR.7221.1.70.2013, BTR.7221.73.2013, BTR.7221.1.78.2013, BTR.7221.1.80.2013, był plan orientacyjny, ale bez podania skali,
- 5 (20,0%) spraw, tj. nr BTR.7221.2.4.2013, BTR.7221.2.16.2013, BTR.7221.2.21.2013, BTR.7221.1.60.2013 i BTR.7221.2.45.2013, brak było przewidywanego terminu wprowadzenia projektowanej organizacji ruchu,
- 2 (8,0%) spraw, tj. nr BTR.7221.1.38.2013 i BTR.7221.1.80.2013, był plan sytuacyjny ale bez podania skali.

Zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym projekt organizacji ruchu powinien zawierać między innymi: 1) plan orientacyjny w skali od 1:10.000 do 1:25.000 z zaznaczeniem drogi lub dróg, których projekt dotyczy (pkt 1); 2) plan sytuacyjny w skali 1:500 lub 1:1.000 (pkt 2); 3) przewidywany termin wprowadzenia czasowej organizacji ruchu oraz termin wprowadzenia nowej stałej organizacji ruchu (pkt 6). We wszystkich ww. przypadkach nie odesłano projektów do uzupełnienia.

Zgodnie z wewnętrzną procedurą Systemu Zarządzania Jakością i Bezpieczeństwem Informacji dla Zatwierdzania zmian organizacji ruchu drogowego (cele i wytyczne pkt 3 i 4) w przypadku niekompletności sprawdzonego wniosku pracownik merytoryczny prowadzący sprawę bez zbędnej zwłoki winien wezwać do uzupełnienia braków. Ponadto celem kontroli zarządczej, funkcjonującej w Urzędzie w okresie jak wyżej (wprowadzonej w życie zarządzeniem nr 291/11 Prezydenta z 15 marca 2011 r.) było między innymi zapewnienie zgodności działania z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi.

[...]³⁴ – Podinspektor w Biurze (odpowiedzialny za rozpatrzenie projektu i przygotowanie do zatwierdzenia) – w sprawie rozpatrzenia projektów organizacji ruchu i przedstawienia ich do zatwierdzenia pomimo braku w nich planów orientacyjnych oraz skali na planach orientacyjnych wyjaśnił, że według niego zatwierdzone projekty organizacji ruchu zawierały plany orientacyjne zgodnie z postanowieniem ww. przepisu, a nieliczne przypadki nie naniesienia skali nie wpływały na niezgodność z przepisem prawa, gdyż oceniając projekty z planami orientacyjnymi bez skali posiadał wiedzę dotyczącą lokalizacji projektowanej organizacji ruchu drogowego,

³⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

a brak planu orientacyjnego nie miał znaczenia dla technicznej jakości zastosowanych w projekcie rozwiązań oraz wpływu na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 333, 342, 522-525, 477)

3. Zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, projekt organizacji ruchu powinien zawierać opis techniczny zawierający charakterystykę drogi i ruchu na drodze, a w przypadku organizacji ruchu związanej z robotami prowadzonymi w pasie drogowym - opis występujących zagrożeń lub utrudnień; przy robotach prowadzonych w dwóch lub więcej etapach opis powinien zawierać zakres planowanych robót dla każdego etapu i stan pasa drogowego po zrealizowaniu etapu robót.

Analiza losowo wybranych 25 ze 125 zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego wykazała zatwierdzanie projektów pomimo, że zawierały one opis techniczny niezgodny z powołanym przepisem. I tak:

- w 1 (25,0%) na 4 przypadki wymogu zawierania charakterystyki drogi i ruchu po zakończeniu budowy lub przebudowy, wymóg taki nie został spełniony,
- w 6 (24,0%) na 11 przypadków wymogu opisu zagrożeń oraz utrudnień i opisu pasa drogowego po zrealizowaniu etapu robót dla projektów organizacji ruchu związanych z robotami na drodze, wymóg taki nie został spełniony.

Roman Szelemej, Prezydent w sprawie powodów powierzenia obowiązków z zakresu zarządzania ruchem drogowym pracownikom nie posiadającym wykształcenia z zakresu inżynierii ruchu drogowego wyjaśnił między innymi, że w ramach organizacji Biura z dniem 1 stycznia 2013 r. przejęto od Starostwa Powiatu Wałbrzyskiego dwóch pracowników, w tym jednego doświadczonego, bo prowadzącego w Starostwie sprawę z zakresu ruchu drogowego. Ponadto według wyjaśniającego (cyt.): *„Pracownicy Biura posiadają wykształcenie wymagane dla zajmowanych stanowisk, są doświadczonymi pracownikami samorządowymi z niezbędną wiedzą w zakresie wynikającym w ustaw o transporcie drogowym i prawa o ruchu drogowym. (...) nie można przyjąć twierdzenia, że pracownicy ci pozostają jako nie doksztalający się. Półroczny okres funkcjonowania nowopowstałej komórki (do czasu rozpoczęcia się kontroli) to okres intensywnych prac organizacyjnych, przejmowania dokumentacji itp. dopiero na najbliższe miesiące planować można udział w szkoleniach. Tu podkreślić należy, że szkolenia z zakresu inżynierii ruchu drogowego nie są szeroko dostępne i trzeba śledzić oferty by czasami na drugim końcu Polski doszukać się firmy szkolącej w tym zakresie. Dodaję, że dwie pracownice już w tym półrocznym okresie funkcjonowania Biura uczestniczyły, w szkoleniu z zakresu ustawy o transporcie drogowym. Szkolenia pozostałych osób zatrudnionych w Biurze ujęte są w planach sporządzanych do realizacji na rok 2014”.*

(dowód: akta kontroli str. 85-88, 250-262, 294-296, 526-527)

4. Przedłużenie terminu wprowadzenia zatwierdzonego projektu organizacji ruchu i sygnalizacji na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich według projektu organizacji ruchu, który nie został wdrożony w terminie przewidzianym jego zatwierdzeniem. Marszałek Województwa Dolnośląskiego zatwierdzeniem nr 37/2012 z dnia 16 stycznia 2012 r., sygn.: DT-D.II.8022.34.2012, zatwierdził projekt stałej organizacji ruchu drogowego dla sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 381 (ulice: 11-go Listopada i Noworudzka) z drogą wojewódzka nr 379 (ulice: Świdnicka i Strzegomska), przygotowanej w związku z zadaniem pn. „Przebudowa ulicy Strzegomskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 379 wraz z budową sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Świdnicka-Strzegomska-11-go Listopada-Noworudzka – I Etap”. Projekt organizacji ruchu drogowego na wzmiankowanym powyżej skrzyżowaniu Prezydent (Biuro) otrzymał w formie kserokopii od Marszałka Województwa Dolnośląskiego (reprezentowanego przez Wojciecha Świnderę – Dyrektora Wydziału Transportu) w dniu 28 lutego 2013 r. przy piśmie z 20 marca 2013 r. (znak: DT-

D.II.8026.11.2013). Marszałek Województwa Dolnośląskiego przekazał wówczas także kopię wzmiankowanego zatwierdzenia projektu organizacji ruchu na przedmiotowym skrzyżowaniu, które stanowiło m.in., że zatwierdzoną organizację ruchu należy wprowadzić do 31 grudnia 2012 r., a także kopię pisma Dolnośląskiej Służby Dróg i Kolei we Wrocławiu z 18 lutego 2013 r. znak: US2/863.68/13, w którym zawiadamiano Marszałka Województwa Dolnośląskiego o zamiarze uruchomienia organizacji ruchu na przedmiotowym skrzyżowaniu z dniem 26 lutego 2013 r. Przedłużenia dokonano na wniosek firmy [...] ³⁵ z 13 marca 2013 r. (znak: 10/2013/00029).

W dniu 18 marca 2013 r. [...] ³⁶, Kierownik Biura, działając z upoważnienia Prezydenta, określonym w zarządzeniu nr 9/2013 z dnia 2 stycznia 2013 r., przedłużył (pismem znak: BTR.7221.2.17.2013) do 31 maja 2013 r. termin wprowadzenia zatwierdzonej stałej organizacji ruchu drogowego na przedmiotowym skrzyżowaniu (przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego w dniu 16 stycznia 2012 r.)

Przedłużenie ważności terminu wprowadzenia organizacji ruchu spowodowało wdrożenie na przedmiotowym skrzyżowaniu w dniu 10 maja 2013 r. organizacji ruchu opartej na projekcie jej organizacji, która utraciła ważność w dniu 31 grudnia 2012 r.

W sprawie przyczyn przedłużenia terminu ważności wprowadzenia projektu organizacji ruchu na przedmiotowym skrzyżowaniu [...] ³⁷, Kierownik Biura podał, że: 1) Marszałek Województwa Dolnośląskiego nie unieważnił zatwierdzonego projektu organizacji ruchu dla sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich o nr: 381 i 379; 2) Marszałek Województwa Dolnośląskiego przekazał do załatwienia zgodnie z kompetencjami: projekt organizacji, zatwierdzenie i pismo o zamiarze wprowadzenia projektu; 3) w dniu 13 marca 2013 r. wpłynął do Prezydenta wniosek o przedłużenie terminu wprowadzenia przedmiotowej organizacji ruchu i sygnalizacji; 4) roboty z zakresu inżynierii ruchu drogowego (montaż oznakowania i budowę sygnalizacji świetlnej) rozpoczęto i w znacznej części zrealizowano w terminie obowiązywania zatwierdzenia, lecz gwałtowne opady śniegu i okres zimowy uniemożliwiły wykonanie przyłącza energetycznego i zasilenie sygnalizacji świetlnej, a tym samym dokonanie wprowadzenia jej w wyznaczonym terminie; 5) zatwierdzona stała organizacja ruchu drogowego związana z przebudową drogi stanowi integralną część dokumentacji budowy, a zatem związana jest również z procesem realizacji budowy, w tym z obiektywnymi przyczynami przedłużenia jej realizacji i ostatecznego zakończenia. Te fakty według wyjaśniającego uzasadniały przedłużenie terminu wprowadzenia przedmiotowej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej do 31 maja 2013 r. dla zapewnienia właściwych warunków zakończenia procesu budowy, realizacji zadań z zakresu inżynierii ruchu drogowego i ostatecznego wprowadzenia tej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej.

(dowód: akta kontroli str. 109, 115-122, 171, 172, 174)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W toku przeprowadzonej kontroli NIK zwróciła ponadto uwagę na:

1. Fakt odrzucenia wcześniej wzmiankowanego projektu stałej organizacji ruchu na ul. Hirszfelda w Wałbrzychu w związku ze zmianą lokalizacji postoju taksówek (pismem znak BTR.7221.2.9.2013 z 15 lutego 2013r.), który dodatkowo uzasadniano nieuwzględnieniem w pełni założeń polityki transportowej oraz potrzeb społeczności

³⁵ Wyłączono informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Tajemnica ustawowo chroniona na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.) w związku z art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tj. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.).

³⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

lokalnej pomimo, iż Gmina Wałbrzych nie posiadała opracowanej polityki transportowej dla Wałbrzycha.

W sprawie materiałów planistycznych, w których znajdują się elementy koncepcji rozwoju i utrzymania sieci drogowej w Wałbrzychu, [...] ³⁸ - Urbanista Miasta Wałbrzycha wskazał, że w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wałbrzycha znajdują się wprawdzie: struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta, na której wytyczony został docelowy kształt podstawowego układu komunikacyjnego Wałbrzycha (z systemem obwodnic ścisłego centrum aglomeracji wałbrzyskiej) oraz obszary i zasady lokalizacji wielkopowierzchniowych obszarów handlowych, niemniej nie odnoszą się one wprost do ruchu pojazdów ciężarowych, komunikacji miejskiej, lokalizacji stref z wyłączonym ruchem pojazdów silnikowych, szlaków rowerowych oraz zachowania płynności ruchu na terenie Wałbrzycha.

(dowód: akta kontroli str. 276, 551-553)

2. Nie skierowanie do Biura pisma spółki Zamek Książ w Wałbrzychu z 17 kwietnia 2013 r. w celu wydania zezwolenia na wykorzystanie ul. Piastów Śląskich i Jeździeckiej w sposób szczególny na realizację corocznej imprezy pn. „Festiwal Kwiatów i Sztuki” w Zamku Książ lecz skierowanie go do Straży Miejskiej w Wałbrzychu w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu osób i pojazdów i to pomimo ujęcia wydawania zezwoleń na korzystanie z drogi w sposób szczególny w zadaniach Biura (w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu) oraz upoważnienia [...] ³⁹ – odpowiednio Kierownika i Zastępcę Kierownika Biura do wydawania takich zezwoleń. Skutkowało to zorganizowaniem ww. imprezy bez stosownego zezwolenia.

(dowód: akta kontroli str. 388-406)

3.3. Analizy istniejącej organizacji ruchu drogowego w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności

Opis stanu faktycznego

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie, nie zostały przedłożone do kontroli analizy istniejącej organizacji ruchu w zakresie bezpieczeństwa ruchu i jego efektywności. Dokonywanie takich analiz należy do zadań organu zarządzającego ruchem i jest niezbędne do opracowania projektów organizacji ruchu określonych § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym.

Według [...] ⁴⁰, Kierownika Biura pomimo krótkiego okresu realizowania zadań z zakresu zarządzania ruchem drogowym i priorytetów w tym zakresie w 2013 r. przeprowadzono analizy istniejącej organizacji ruchu, szczególnie w zakresie jego bezpieczeństwa. Dokonano ich na podstawie:

- opracowania Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu pt. „Analiza zdarzeń drogowych zaistniałych w 2012 r. na drogach powiatu wałbrzyskiego”,
- danych z portalu internetowego Targeo (www.targeo.pl), pozwalających na określenie średnich prędkości poruszających się w danej chwili na określonym odcinku dróg oraz miejscach postoju (korkach). Zrzuty z ekranu pozwalały na poddanie ich analizie,
- opracowanego przez Straż Miejską Wałbrzycha opracowania pt. „Natężenie ruchu i przekraczanie maksymalnej dopuszczalnej prędkości przez pojazdy w wybranych punktach Wałbrzycha w okresie styczeń – marzec 2013 roku” dokonanego na podstawie danych zarejestrowanych przez mobilny fotoradar,

³⁸ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

³⁹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁴⁰ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

- przekazanego przez Główną Dyрекcyję dróg krajowych i Autostrad opracowania pn. „Pomiary natężenia ruchu na drogach krajowych w 2010 roku”,
- kontroli oznakowani przejść dla pieszych na terenie miasta, pod kątem widoczności i prawidłowości ich oznakowania.

Według wyjaśniającego wyżej wspomniane opracowania i kontrole posłużyły w przygotowaniu wniosku o dotację w programie realizowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych pn. „Razem Bezpieczniej” projekt pt. „Zauważ Mnie”. Projekt ten zakłada instalację przy kilkunastu przejściach dla pieszych (w tzw. czarnych punktach) dodatkowego, aktywnego i nowoczesnego ich oznakowania w technologii LED oraz montażu automatycznych wyświetlaczy prędkości nadjeżdżających pojazdów, informujących kierującego o aktualnej prędkości pojazdu.

(dowód: akta kontroli str. 189-190, 620-621)

3.4. Podejmowane działania do ujednoczenia istniejących systemów zarządzania ruchem drogowym i przygotowanie ich do podłączenia do inteligentnego systemu zarządzania ruchem drogowym

Opis stanu faktycznego

W kwestii analizowania kosztów funkcjonowania na drogach Wałbrzycha systemów zarządzania ruchem drogowym i wykorzystania wniosków z tych analiz do obniżenia kosztów funkcjonowania przedmiotowych systemów, między innymi poprzez ujednoczenie (typizację) rozwiązań technologicznych i organizacyjnych tych systemów [...] ⁴¹, Kierownik Biura wskazał, że Wałbrzych nie posiada zintegrowanego systemu zarządzania ruchem drogowym, ale po przejęciu zarządu nad wszystkimi drogami pojawiła się szansa na jego powstanie z wykorzystaniem istniejącego i planowanego monitoringu wizyjnego miasta. Przy przejęciu dróg w Wałbrzychu od dotychczasowych ich zarządców najważniejszymi zadaniami były: 1) zapewnienie funkcjonowania urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i oznakowania dróg oraz 2) kontynuacja remontów dróg rozpoczętych przed 1 stycznia 2013 r. przez dotychczasowych zarządców. Zamierza się analizować możliwość zintegrowania i ujednoczenia rozwiązań technologicznych stosowanych w systemach zarządzania ruchem, między innymi w celu obniżenia kosztów jego funkcjonowania.

(dowód: akta kontroli str. 191,193)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie przez Urząd zadań dotyczących zatwierdzania projektów organizacji ruchu drogowego, w szczególności w zakresie nieprawidłowego prowadzenia ewidencji projektów organizacji ruchu drogowego oraz nierzetelnego rozpatrywania zgłoszonych do zatwierdzenia projektów organizacji ruchu drogowego.

4. Współdziałanie z zarządem dróg.

4.1. Kontrola wprowadzania organizacji ruchu drogowego według zatwierdzonych projektów

Opis stanu faktycznego

Obowiązek poinformowania przez Urząd właściwego zarządu drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu drogowego wynikał z § 12 ust. 4 z rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, w przypadku nie wpłynięcia zawiadomienia o jej wprowadzeniu w terminie wynikającym z zatwierdzenia.

W wyniku analizy rejestru zatwierdzonych projektów organizacji ruchu na drogach Wałbrzycha oraz powiadomień zarządu drogi (ZDKiUM) o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu stwierdzono 10 przypadków powiadomienia o wprowadzeniu zatwierdzonej organizacji ruchu, w tym 9 czasowej i 1 stałej.

(dowód: akta kontroli str. 173, 250-262, 529-550, 603)

⁴¹ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Zgodnie z § 12 ust. 3 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, w przypadku jeżeli organizacja ruchu ma charakter stały, na organie zarządzającym ruchem ciąży obowiązek dokonywania kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu, w terminie do 14 dni od dnia wprowadzenia organizacji ruchu. W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. wdrożono 19 z 44 zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu drogowego. W okresie tym pracownicy Biura nie przeprowadzili żadnej kontroli prawidłowości wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 123, 348-363, 528, 620-621)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Powiadomianie ZDKiUM o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego nie było przez Urząd realizowane na bieżąco. Biuro informowało zarząd drogi o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu po upływie:

- 13 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 1 przypadku (10,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na ul. Sokołowskiego (droga gminna) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.43.2013;
- 44 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 1 przypadku (10,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na ul. Wysockiego (droga powiatowa nr 3402D) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.64.2013;
- 62 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 1 przypadku (10,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na ul. Orłowicza (droga gminna) – sprawa oznaczona BTR.7221.2.24.2013;
- 71 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 2 przypadkach (20,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM (zarząd drogi) o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na: ul. H. Sawickiej (droga gminna) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.47.2013 i ul. 1 Maja (Droga wojewódzka nr 367) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.53.2013;
- 74 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 1 przypadku (10,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na ul. Nowy Świat (droga gminna) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.15.2013;
- 75 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 3 przypadkach (30,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na: ul. Gałczyńskiego (droga gminna) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.33.2013 i ul.11 Listopada (droga wojewódzka nr 381) – sprawy oznaczone: BTR.7221.1.52.2013 i BTR.7221.1.55.2013;
- 136 dni od ostatecznego terminu wprowadzenia organizacji ruchu w 1 przypadku (10,0%). Biuro poinformowało ZDKiUM o upływie terminu ważności zatwierdzonej czasowej organizacji ruchu na ul.: Stara, Pomorska i Radomska (drogi gminne) – sprawa oznaczona BTR.7221.1.18.2013.

W sprawie powodów nie poinformowania ZDKiUM o utracie ważności ww. projektów organizacji ruchu [...] ⁴², Zastępca Kierownika Biura stwierdził, że według niego Biuro reagowało w sposób zgodny z przepisem § 12 ust. 4 rozporządzenia o warunkach

⁴² Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

zarządzania ruchem drogowym, gdyż zawiadomiło ZDKiUM o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego.

W ww. sprawie [...] ⁴³, Kierownik Biura wskazał ponadto, że w Biurze oczekuje się (cyt.): „14 dni od ostatecznego upływu terminu ważności zatwierdzenia na ewentualny wpływ korespondencji (np. za pośrednictwem poczty) w przedmiotowych sprawach (zawiadomienie o wprowadzeniu organizacji ruchu drogowego lub wniosek o przedłużenie jej ważności)”.

(dowód: akta kontroli str. 173, 250-262, 529-550, 603)

W 125 zatwierdzonych projektach organizacji ruchu drogowego znajdowały się pisma zatwierdzające projekty, w których informowano jednostki składające projekty, że jeśli na co najmniej 7 dni przed ostatecznym terminem wprowadzenia zatwierdzonej organizacji ruchu drogowego nie wpłynie zawiadomienie o wprowadzeniu zatwierdzonej organizacji ruchu, na załączonym druku, organ zarządzający ruchem unieważni zatwierdzoną organizację i prześle zarządcy drogi stosowne zawiadomienie. Wszystkie te pisma podpisane były przez [...] ⁴⁴, Kierownika Biura z upoważnienia Prezydenta.

Z postanowień § 12 ust. 4 w związku z § 8 ust. 7 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym wynika, że organ zarządzający ruchem zawiadamia zarząd drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu dopiero po upływie terminu, w którym powinna ona być wprowadzona. Pomimo takich zapisów w żadnym przypadku, w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r., nie poinformowano zarządu drogi (ZDKiUM) o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu przed upływem ostatecznego terminu jej wprowadzenia, określonego w zatwierdzeniu.

W sprawie przyczyny stosowania wspomnianych zapisów [...] ⁴⁵, Kierownik Biura podał, że zapisy te miały zadanie informacyjne i dyscyplinujące dla jednostek wprowadzających zatwierdzoną organizację ruchu drogowego. Nie był on nigdy zastosowany wprost, gdyż dopiero po upływie faktycznie wyznaczonego w zatwierdzeniu terminu stosowano zawiadomienie zarządcy drogi o utracie ważności zatwierdzonej organizacji ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 131-157, 163, 177)

2. Urząd nie wywiązywał się z obowiązku kontroli wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu.

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. wdrożono 19 z 44 zatwierdzonych projektów stałej organizacji ruchu drogowego. Mimo tego, pracownicy Biura nie przeprowadzili żadnej kontroli prawidłowości wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu.

W sprawie nie przeprowadzania w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. kontroli dotyczących zarządzania ruchem drogowym, w tym w zakresie wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji projektu [...] ⁴⁶ – odpowiednio Kierownik i Zastępca Kierownika Biura wskazali, że spowodowane było to skoncentrowaniem się w tym okresie głównie na organizowaniu Biura, wdrażaniu niezbędnych procedur, przejmowaniu potrzebnej dokumentacji oraz realizacją bieżących potrzeb (zatwierdzanie projektów stałej i czasowej organizacji ruchu drogowego) przy bezprecedensowym w skali Wałbrzycha spiętrzeniu realizowanych zadań inwestycyjnych w zakresie dróg. Wprawdzie prowadzono w tym okresie kontrole prawidłowości zastoso-

⁴³ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁴⁴ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁴⁵ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

⁴⁶ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

wania, wykonania, funkcjonowania i utrzymywania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, dźwiękowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie miasta, ale nie były to działania systemowe.

(dowód: akta kontroli str. 123, 348-363, 528, 620-621)

4.2. Kontrola istniejącej organizacji ruchu drogowego

Opis stanu
faktycznego

Zgodnie z § 12 ust. 5 rozporządzenia o warunkach zarządzania ruchem drogowym, organ zarządzający ruchem przeprowadza co najmniej raz na 6 miesięcy kontrolę prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego umieszczonych na drogach jemu podległych.

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013r. pracownicy Biura przeprowadzili 14 kontroli w zakresie organizacji zarządzania ruchem na drogach publicznych w Wałbrzychu, w tym 10 okresowych istniejącej organizacji ruchu w ciągu 13 dróg. Okresowe kontrole przeprowadzono w ciągu 1 krajowej (z 1 podlegającej zarządzaniu na niej ruchem), 3 wojewódzkich (z 5 podlegających zarządzaniu na nich ruchem), 2 powiatowych (z 13 podlegających zarządzaniu na nich ruchem) i 5 gminnych (z 333 podlegających zarządzaniu na nich ruchem). Wśród przeprowadzonych kontroli okresowych 9 dotyczyło czasowej organizacji ruchu i 1 stałej organizacji ruchu. Ponadto dokonano kontroli w zakresie zarządzania ruchem drogowym na 3 drogach (3 wojewódzkich i 1 gminnej) w związku ze złożonymi wnioskami w sprawie zatwierdzenia projektów organizacji ruchu drogowego. W I półroczu 2013r. kontrolą okresową objęto 9 dróg o łącznej długości 18,3 km, tj. 9,0% łącznej długości dróg, na których ruch podlegał zarządzaniu, a w II półroczu (do końca lipca) objęto 5 dróg o łącznej długości 15,1 km, tj. 7,4% łącznej długości dróg, na których ruch podlegał zarządzaniu (352 dróg o łącznej długości 204,2 km w granicach administracyjnych Wałbrzyska).

Z przeprowadzonych kontroli były sporządzane notatki służbowe zawierające między innymi: datę przeprowadzonej kontroli, jej uczestników, nazwę drogi, cel kontroli, ustalenia wraz z wnioskami, oznaczenie sporządzającego i podpisy uczestników. Wnioski z tych kontroli były przekazywane pisemnie do jednostek wdrażających organizację ruchu lub projektantów lub ustnie osobom odpowiedzialnym za wdrożenie organizacji w trakcie oględzin czasowych organizacji ruchu w czasie robót na drogach Wałbrzyska.

(dowód: akta kontroli str.348-363)

Ustalone
nieprawidłowości

W okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. Biuro nie wywiązywało się z obowiązku przeprowadzenia wszystkich okresowych kontroli istniejącej organizacji ruchu na podległych ciągach dróg.

W sprawie nie przeprowadzania w okresie od 1 stycznia do 30 lipca 2013 r. kontroli dotyczących zarządzania ruchem drogowym, w tym i okresowych istniejącej organizacji ruchu na wszystkich ciągach dróg publicznych [...] ⁴⁷, odpowiednio Kierownik i Zastępca Kierownika Biura wskazali, że spowodowane było to skoncentrowaniem się w tym okresie głównie na organizowaniu Biura, wdrażaniu niezbędnych procedur, przejmowaniu potrzebnej dokumentacji oraz realizacją bieżących potrzeb (zatwierdzanie projektów stałej i czasowej organizacji ruchu drogowego) przy bezprecedensowym w skali Wałbrzyska spiętrzeniu realizowanych zadań inwestycyjnych w zakresie dróg. Wprawdzie prowadzono w tym okresie kontrole prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymywania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej, dźwiękowej i bezpieczeństwa ruchu drogowego na terenie miasta, ale nie były to działania systemowe.

(dowód: akta kontroli str. 123, 345, 348-363, 528, 604-607, 608-610, 620-621)

⁴⁷ Tajemnica ustawowo chroniona. Wyłączono dane osobowe na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.09.2001 r. o dostępie informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie współdziałanie z ZDKiUM, jako zarządem dróg, w szczególności ze względu na nierzetelną realizację obowiązku powiadomienia tej jednostki o utracie ważności zatwierdzonych projektów organizacji ruchu, niepełną realizację kontroli (co najmniej raz na 6 miesięcy) prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego, oraz nie przeprowadzanie kontroli prawidłowości wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego.

5. Realizacja wniosków pokontrolnych

Opis stanu faktycznego

W badanym okresie Urząd nie był podawany kontroli w zakresie zarządzania ruchem drogowym.

(dowód: akta kontroli str. 620-621)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli odstąpiła od oceny Urzędu w przedmiocie realizacji wniosków pokontrolnych z poprzednich kontroli.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁸, wnosi o:

1. Przeanalizowanie zapisów Statutu, Regulaminu Organizacyjnego oraz zakresów czynności pracowników Urzędu (w szczególności Biura) pod kątem pełnego i prawidłowego przypisania zadań związanych z organizacją ruchu drogowego w mieście Wałbrzychu.
2. Podjęcie działań na rzecz pozyskania przez Urząd wszystkich danych i dokumentów niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań ciążących na organie zarządzającym ruchem drogowym, od organów zarządzających tym ruchem (na obecnym obszarze właściwości Prezydenta Wałbrzycha) przed 1 stycznia 2013 r.
3. Zorganizowanie pracy Biura, w tym merytorycznie przygotowanej kadry pracowników, w sposób zapewniający prawidłowe i terminowe: rozpatrywanie projektów organizacji ruchu drogowego w oparciu o kompletną dokumentację, wykonywanie bieżącej kontroli wprowadzania organizacji ruchu drogowego, przeprowadzanie kontroli prawidłowości wykonania zadań technicznych wynikających z realizacji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego, kontrolowanie (co najmniej raz na 6 miesięcy) prawidłowości zastosowania, wykonania, funkcjonowania i utrzymania wszystkich znaków drogowych, urządzeń sygnalizacji świetlnej i dźwiękowej oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego.
4. Rozważenie możliwości wprowadzenia w Urzędzie elementów kontroli zarządczej dotyczących procedur rozpatrywania projektów organizacji ruchu drogowego, wspomagających kierownictwo Biura w uzyskaniu pewności, że zadania w tym obszarze zostały prawidłowo wykonane, a cele osiągnięte.
5. Zweryfikowanie kompletności, uzupełnienie i wyeliminowanie nieprawidłowości w prowadzonej przez Biuro ewidencji zatwierdzonych projektów organizacji ruchu drogowego, celem wypełnienia wymogów § 9 rozporządzenia w sprawie zarządzania ruchem.
6. Rozważenie potrzeby przeprowadzenia (np. w kolejnym roku) kontroli wewnętrznej i/lub zadania audytowego w obszarze realizacji obowiązków organu zarządzającego ruchem na drogach miasta Wałbrzycha.

⁴⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 30 września 2013 r.

Kontroler nadzorujący:

Krzysztof Paliwoda
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
z up. Ziemowit Florkowski
Wicedyrektor

.....
Podpis

.....
podpis